

پہلے اپنا کھر بنھ

پرانے زمانے دی گل ہے جے ہک شخص تنگدستی تھیں تنگ آ کے ہجرت تے تیار ہو گیا۔ اپنے عیال کو کہن کے ہکی راتی کھروں اوہ شخص روانہ ہو گیا۔ ہک رات تہ ہک تیہناڑ سفر کردے کردے ہکی مقام تے پُچے۔ اُتھے پانی دا چشمہ دکھ کے اُنہاں ڈیرا لایا۔ ہک مچ بڑے بوٹے تلے چلہا بنا کے اگ بال کے رُٹی پکانی شروع کیتی۔ اوہ شخص کھر دے دے جس فرد کو حکم دیندا تہ اوہ بغیر کسی حجت دے تعمیل کردا۔ کسی کو پانی آندے واسطے حکم کردا تہ کسے کو جاء صاف کیتے کو آکھدا۔ کوئی لکڑیاں آندا تہ خود اوہ آدمی پولوں واسطے رسی بڈا آسا۔ کیاں جے صبح فرسفر تے روانہ ہونا آسا۔ اُس زمانے بوٹ، چیلی وغیرہ کچھ بھی نہ ہوندا آسا۔ صرف کہنا دیاں پولوں ہوندیاں آسیاں جہاں کولا کے سفر کیتا جلد آسا۔

اسی دوران اس بوٹے تے ہک پرندہ بیٹھا دا آسا۔ اس پرندے ایہہ سب دوڑ دھوپ دیکھ کے کچھیا ”توں رسی کیاں بڈا ہیں؟“ اس جواب دتا ”اس رسی نال تلو بنساں“ اوہ پرندہ ایہہ سُن کے ڈر گیا تے فر بولیا۔ ”مکو نہ بنھ اسدے بدلے بچ میں تلو ہک خزانہ دہساں اوہ کڈھ تے جُل واپس کھر ساری عمر عیش کر“ ایہہ آکھ کے پرندہ اڈ کے ہکی دُوئے بوٹے تے کچھ بیٹھا تہ خزانے دی نشاندہی کیتی۔ اُس شخص کھریاں باقی بندیاں سمیت اوہ جاگھنی تہ لوہونے تھیں پہلاں خزانہ نکل آیا۔ سارا خزانہ کڈھ کے بوریاں بچ پھریا، کچھ اپنے کھوڑیاں تے لڈیا تہ کچھ آپے چاء کے کھرے کو مڑ آئے۔

فر کے آسارات تہیاڑ ہو راندی حالت تبدیل ہوندی گئی۔ کچھ تھوڑے وقت دے بعد اوہ شخص اس علاقے دا امیر ترین شخص بن گیا۔

اس شخص دی دن بہ دن ترقی دیکھ کے آہنڈی گماہنڈی سڑن لگ گئے۔ آپس بچ نہت چہ میگوئیاں کردے کہ اس کو کیہڑا اللہ دین دا چراغ ہتھ لگ گیا دا ہے۔ ہک تیہاڑے اُسدے ساہنڈوسن اپنی کھر والی اپنی سالی دے راز معلوم کرن واسطے روانہ کیتی کہ شاید پھنین اپنی پھنین کو راز دہس چھوڑسی۔

پہنیں اپنی دوئی پہنیں دے کھر پچھی۔ پہنیوں بڑی آؤ بھگت تہ ٹہل تواضع
 کیتی۔ گلاں گلاں بچ پہنیوں سُن پچھ کہندا۔ ”دیدے تساں تے اللہ دے فضل
 ہو گئے دے ہین۔ ایہہ کے راز ہے کہ اچانک تْسدی حالت بدل گئی۔ پہلیاں
 تْسدی حالت بھی آساں نالوں ہی آسی۔ مشکل نال ہی تْسدا بھی گزارہ چلدا
 آسا۔ مُکو بھی کوئی راہ دھس کہ آسدی حالت بھی سُدھر سکے۔ آسیں بڑی تنگی بچ
 ہاں۔ میں بھی تو ہڑی امّاں جانی ہاں۔“

بڑی پہنیں سِدھی سادی آسی۔ اوہ نیت دی بڑی نیک آسی۔ اُس اوہ
 سارا قصہ سُنّا چھوڑیا۔ نکی پہنیں ایہہ سب کچھ سُن کے دِلے بچ سوچن لگی ایہہ
 آسان کم ہے۔ آسیں اِنج ہی جُلّساں۔

اجازت کہن کے نکی پہنیں اپنے کھرے کو روانہ ہو گئی۔ کھر پچھ کے اُس
 اپنے کھرے والے کو ساری گل دھسی تہ سفر تے فوراً روانہ ہونے دی تیاری کر
 کہدی۔ رات اپنے دا انتظار ہون لگا۔ رات ہو گئی۔ تھوڑا بہت سامان کہن کے
 قافلہ روانہ ہو گیا تہ پہنیوں دے دھسے دے ٹھکانے تے قافلہ پچ گیا۔ مقررہ جانی
 تے پچھ کے بڈھے پولاں واسطے رسی بٹنی شروع کیتی۔ اپنے بڑے گدرے کو چلہنا

بنینے دا حکم دتا۔ گدرے جواب دتا ”تو ہڑا چوڑا پچیا دا ہے۔ آپ بنا کہن، دُوے
 گدرے کو لکڑیاں آنے دا آکھیا۔ اُس جواب دتا ”تکو آپے کو سول ہوئی دی ہے
 ۔ جُل آپ آن“ رسی بٹنی چھوڑ کے بڈھا خود لکڑیاں کہن کے آیا۔ اُس دی بڈھی سُن
 چلہنا بنایا تہ چلے نچ اگ بالی۔ اپنی تیہو کو ٹکڑا پکینے کو آکھیا۔ اوہ پہنگری ”اُنھی ہوئی
 دی ہیں۔ دکھ دی نیہہ میں کنگا فیر دی ہاں۔ ہٹی دی بھی ہاں۔ آپ پکا کہن۔ بڈھا
 فر رسی بٹن لگ گیا۔ بوٹے تے موجود ہک پرندہ بولیا۔“ اوہ چا چارسی کیاں بڈا ہیں
 بڈھے جواب دتا ”میں تکو بنھساں“ فوراً پرندے جواب دتا ”پہلیاں آپنا کھر
 بنھ فر مکو بنھی۔ تو ہڑا سارا کھر گھلایا دا ہے۔

1۔ اوہکھے لفظاں نامطلب:

ہجرت	:	ہک جگہ چھوڑ کے دوتی جگہ جانا
تنگدستی	:	غربی۔ گزارہ مشکل نال ہونا
حُجت	:	بہانہ

چہ میگوئیاں : قیاس آرائیاں۔ گپ شپ
 چراغ : دیا
 آؤ بھگت : خدمت خاطر
 سؤل : پیٹ درد۔ پپر۔ مروڑے
 پہنگری : غصے نال بولی

2۔ مندرجہ ذیل سوالاں نے جواب دیو:

- (۱) شخصے ہجرت نافصلہ کیاں کیتا؟
- (۲) سفر کس ویلے شروع کیتا؟
- (۳) شخص رسی کیاں بٹناسی؟
- (۴) پرندے کہہ کچھیا شخصے کولوں؟
- (۵) پرندے کس چیز نی نشانہ ہی کیتی؟
- (۶) ہُن اُنہاں نی حالت کیسی ہوگئی؟
- (۷) گماہنڈی کیاں سڑن لگے؟
- (۸) اس شخصے نے ساہنڈوے اپنی کھر والی کدھر پہنچی؟

3۔ مندرجہ ذیل لفظاں کی اپنے جملیاں بنج برتو:

(۱)	تنگدستی	(۲)	عیال	(۳)	سفر
(۴)	خزانہ	(۵)	حالت	(۶)	راز
(۹)	آؤ بھگت				

4۔ خالی جگہاں کی پھر و:

- (۱) ہک شخص تھیں تنگ آ کے ہجرت تے تیار ہو گیا۔
- (۲) اُتھے پانی دا دکھ کے اُنہاں ڈیرا لایا۔
- (۳) خود اوہ آدمی پولاں واسطے بٹن لگا۔
- (۴) اِسے دوران اِس تے ہک پرندہ بیٹھا دا آسا۔
- (۵) اِس شخصے دی دن بدن ترقی دِکھ کے آہنڈی گماہنڈی لگے۔

